

jenzéstől gyakran félbeszakított beszédben harmonikus együttműködésre szólította fel az egyházakat. Timen moldvai metropolita az egyház üdvözlését tolmácsolta, majd Banu kultuszminiszter a kormány nevében beszélt. Ezután Lepedatu országgyűlési képviselő, az építési bizottság elnöke ismertette a katedrális felépítésének történetét.

Lepedatu bevéde közben kedves epizód történt. Két román nemzeti ruhába öltözött kis fiú felment az emelvényre és egy röpcédulát adott át a trónörökösnek, aki azt mosolyogva olvasta el, majd átnyújtotta Banu kultuszminiszternek. A röpcédula a kolozsvári román opera tagjainak jankiáltását tartalmazta. Banu miniszterre a röpcédula tartalma nagy hatást tett, amit csak fokozott az a körülmény, hogy amikor az egybegyűlt előkelőségek elhagyták az ünnepély színhelyét, a tömegből kiáltások hallatszottak a miniszter felé: „Tartsa meg a kormány a román operát!” Lepedatu felszólalása után beszéltek még Goldis László, az Astra nevében és Utalea polgármester.

Délután egy órakor Iván püspök rezidenciájában és a prefektúrán recepció volt. Két órakor a Newyork éttermében közebéd volt, amelyen az idegen egyházak képviselői is résztvettek.

Az ebéd végeztével Bratianu miniszterelnök résztvett a kolozsvári liberális pártkör felavató ünnepségén, Károly trónörökös pedig a szamosfalvi repülőteret látogatta meg. A délután folyamán a vendégek résztvettek a román színház diszlocálásán. Este Bratianu miniszterelnök és Mosoiu miniszter Nagyváradra utaztak, Károly trónörökös pedig hétfőig Kolozsváron maradt, ahol Petala tábornok vendége volt.

A protestáns árvaházat október 31-én megnyitják

Az árvák zora a legsúlyosabb problémája a háború utáni időknek és a társadalom lelkiismeretén világszerileg felelt, hogy nem gondolkodott, nem gondoskodik aránylagosan az elhagyatott gyermekekről. Jól eső érzés konstatació, hogy akadnak a materiális küzdelmek között nagylelkű asszonyok, akik árvaház alapításának és fenntartásának rengeteg energiát követelő gondját magukra vállalni merik. És éppen ezért minden elismerő szó és dicséret illeti meg Papp Dezsőné, a Protestáns Jótékony Egyesület elnökét azért a gondolatért és cselekvésért, amit kifejtett munkásságát, hogy egy új árvaházzal gyarapította Nagyvárad jótékony intézményeit. Az érdem oroszlanrésze az az övé, bár tagadhatatlanul osztozik benne az egyesület női választmánya, amelynek tagjai odaszó s megértő lelkesedéssel támogatta az elnököt árvaház eszméjét.

Az árvaház létesítésének gondolatát néhány hónappal ezelőtt hozták nyilvánosságra és az egyesület vasárnap délután 5 órakor, a tanító-nőképző intézet dísztermében tartott közgyűlésen véglegesen elhatározták.

A közgyűlést Sulyok István elnök nyitotta meg. Egyetlen tárgy volt az árvaház megnyitásának idejét elhatározni. Sulyok István, majd Papp Dezsőné ismertették az előkészítő munkálatok eredményét, amely szerint a református nőképző internátusában az árvaház megnyitható. A közgyűlés ezek után kimondta, hogy október 31-én, a reformáció jubileus ünnepén az árvaházat szerény, de ünnepélyes keretek között megnyitja. Egy háló, egy dolgozó és egy felügyelői szoba áll az árvaház rendelkezésére. Határozatilag kimondta a közgyűlés, hogy egyelőre 8-10 fiúgyermeket vesz fel 6-12 éves korig. Első sorban teljesen árvákat és másodsorban félárvákat, illetve olyanokat, akik gondozás nélkül vannak. A felvétel elbírálását, valamint a felügyelő megválasztását a választmányra bízták, csak annyi utasítást adtak, hogy az árvák felvételé-

nél előnyben részesüljenek a nagyváradiak és azután következzenek a biharmegyei árvagyermek, tekintettel arra, hogy Nagyvárad város protestáns társadalmának áldozatkészége létesítette és nagyobbra az ő adománya fogja fenntartani az árvaházat.

Nagy feladatot vállalt magára az egyesület, de viszont olyan kötelességet a protestáns árvákkal szemben, amely minden protestáns embernek tehetségéhez mérten támogatni kötelessége és az a megírás és áldozatkészég, ami eddig megnyilvánult, biztosítja a jövőben is az árvaház fenntartását s kibővítését.

Az elnökség egyébként a következő felhívást adta ki a jelentkezésre:

A Nagyvárad Protestáns Jótékony Egyesület ez évi október hó 31-ik napján az árvaház megnyitásához egyelőre 8-10 olyan protestáns vallású 6-12 éves korban levő fiút helyez el, aki vagy teljes, vagy fél árva. A hadiárva hasonló előnyben részesül. Felhívjuk Nagyvárad és Biharvármegye területén lakó érdekelteket, hogy ha ilyen árvát felvételnél éhajtanak, a gyermek születési és egészségi állapotát igazoló hatósági orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket legkésőbb e hó 20. napjáig az egyesület elnökségénél Nagyvárad Petru Maior (Ör-uca 1. sz.) nyújtsák be. Elnökség.

Nem bocsátják szabadon Reinitzt

A nagyvárad tábla döntése

Megírjuk, hogy Reinitz Jakab szabadlábra helyezését kérte a szatmári törvényszéknél a fogvatartás iránti határozata ellen felfolyamodással élt a nagyvárad kir. táblához.

A nagyvárad tábla a múlt héten foglalkozott a felfolyamodással, de a beiktatott iratokat elégtelennek találta s kiegészítéseket rendelt el. Az iratok szombaton reggel megérkeztek és még aznap délután a kir. tábla vádlásca foglalkozott Ilie Andor dr. tanácselnök vezetésével.

Dr. Candrea János táblabíró referálta a büntégi iratokat és a vádlásca elutasító határozata hozott s így Reinitz továbbra is fogva marad.

A tanács a beiktatott iratokból igazoltnak látta, hogy Grósz Hermann kőművesek között halt meg, amit az orvosi vélemény a beiktatott koporsójánál kétségkívül konstatació és hogy a gyilkosság idejében tanúk látták együtt Reinitzzel a bűntény közelében. Ezek s ezekhez hasonló terhelő adatok alapján a vádlásca a szabadon bocsátás iránti kérését elutasította. Viszont a vádlásca Reinitz Jakabné szabadonbocsátásáról hozott határozatot helyben hagyta s így Reinitz felesége tovább is szabadon marad, mert semmi bizonyíték nincs arra, hogy csak a gyanúja is fennállhasson annak, hogy tudott volna férje haláláról.

Bethlen István gróf kedden Budapestre érkezik

Gömbös állérja Klebelsberggel

Budapestről jelentik: Bethlen István gróf magyar miniszterelnök, bár eddig semmiféle értesítést nem küldött érkezéséről, környezete szerint kedden Budapestre lesz és legkésőbb szerdán átvesszi hivatalának vezetését. A miniszterelnök hazatérése után megkezdődik magyar politikai élet jelentős kérdéseinek megoldása. Politikai és az ország közvéleménye feszült figyelemmel várja az október 14-iki szobai gyűlést, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök nyilatkozni fog.

A hívatóság indokolt, mert elvégre miniszterelnök több nélen keresztül a külföldön tárgyalt az ország fontos érdekeit érintő kérdésekről, idehaza pedig a vele ellentétes politikát valló csoportok a legvehemensbb támadásokat intézték rendre ellene a kormányzati rendszer ellen.

Rakovszky Iván belügyminiszter több kormányparti képviselő kíséretében Radványi utazott, a miniszterelnök elé.

Mint értesülünk, Bud János közéleti miniszter néhány szatmári kíséretében Svájcba utazott, hogy a berni kormánnyal megkezdje tárgyalását folytatva és hogy a borhivatal, valamint a tenyészállat import kérdéséről tárgyalja.

Klebelsberg Kuno gróf közoktatásiügyi miniszter Gömbös Gyula nemzetgyűlési képviselőnek a keresztény ellenzék október 4-iki pártwacsoráján tartott beszédében foglaltak állásfoglalását és lovasias elégtételt kért. Mindkét fél megbízottai az ügyet közös megállapodással békésen elintézték.

Díák egyenruhákat

minden elfogadható árban
kifogástalanul készít

Biró László

Posta (Uri-utca) 24.

TÁTRA SZANATÓRIUM

Ótárfüreden — Sztary Smokovec

1020 m. Magas Tátra központja.

Díák fiziológiai-terápiás gyógyintézet

Egész évben nyitva

Gyógyfürdő és szőlőház. Kiváló ózoni kúra.

Életrangszerű étkezés

Szanatórium napi pousálár 50 Kc-tól főtől

Főorvos dr. RUTICH Jenő. Tüdőbetegék kizárva.

NINCS TOVÁBB

műsoron, csak még
ma kedden, az idény
legizgalmasabb filmje

a Pogrom vagy a vérvád legendája
az „Apolló” moziban.

Angol szövegetek megérkeztek! Deutsch posztóárubáz

Per Napoleon nővérének diadémjáért

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia írja: hogy ortense királynénak, Napoleon nővérének rubinokból és smaragdokból álló diadéme miatt, amelyet néhány hét előtt Giustinian hercegtől elloptak, érdekes konfliktus tört ki. A bécsi rendőrség arról értesítette a római rendőrséget, hogy az ellopott ékszer gyanúja, amelyet Lipót Szalvator főherceg állítása szerint a háború vége felé környezetének egyik tagjától tulajdonított el.

Ezzel szemben Giustinian herceg azt állítja, hogy diadémet ő kapta 1865-ben Gabrielli Augustina főnőtől, aki egy született Bonaparte. A hercegnek az a nyilatkozatát közölték a bécsi rendőrséggel, hogy a diadémet a királyi ügyészség helyezték le. A diadém körüli vita az által lett aktuális, hogy körülbelül nyolc hét előtt a római Giustinian állában nagy betörést követtek el. A herceg komorvikja és sófője éjszaka belopódtak a hercegi pár alószobájába és miután a herceget és nejét kloroformmal elkábították, kirabolták őket. Az elrabolt ékszerek között volt a kérdéses diadém is. Az olasz rendőrség a rablókat nagy fáradsággal kinyomozta és az elrabolt ékszerek legnagyobb részét, köztük a diadémet is, megtalálta náluk. Most Lipót Szalvator főherceg és Giustinian herceg között folyik a perbeszkedés a diadém tulajdonjogaért.

A közigazgatási reform-javaslat köztisztviselők kongresszusán

Az erdélyi és bánáti közigazgatási tisztviselők október 5-én tartották Kolozsváron kongresszusukat. Nagyváradról a kongresszuson Vostinár János főjegyző, Szóos István aljegyző és Fildán Aurél megyei főjegyző vettek részt.

A kongresszuson a városok képviselőiben Kolozsvárról Moga főtisztviselő, Marosvásárhelyről Dandea polgármester és a váradi képviselők vettek részt.

A kongresszuson Qassai Ilie volt miniszteri tanácsos, az egyesület elnöke elnökölt. Jelen voltak még Tanasescu volt államtitkár és Metes volt prefektus is.

Elsősorban is az új közigazgatási reform tervezetét tárgyalták meg. Az általános álláspont az, hogy nagyfokú decentralizálás van szükség a közigazgatásban.

Állást foglalt azután a kongresszus a közigazgatási reform azon pontja ellen, amely a kihágási bíróságokat ki akarja venni a közigazgatási tisztviselők kezéből és a bíróság hatáskörébe utalja. Az általános álláspont az, hogy ezáltal a kihágási ügyek tárgyalása is nehézkessé válik és kihágási ügyekben csak az azonnali és a formalitásokat lehetőleg mellőző eljárás érhet eredményt.

A városok ügyével csak nagy általánosságban foglalkoztak, mert a polgármesterek temesvári kongresszusa már foglalkozott a javaslatnak a városokat érdeklő részével.

Ezután pontról-pontra tárgyalták a javaslatot és megállapították a szükséges módosításokat. A kormányhoz benyújtandó memorandum megszövegezésére öt tagú bizottságot küldött ki a kongresszus.

A nagyvárad kiküldöttek tanulmányozták még a kolozsvári anyakönyvi hivatal organizációját, ahol ugyanis az anyakönyvvezető állami alkalmazott, csak a beosztott tisztviselőket fizeti a város. Ilyen értelemben akarják átszervezni a nagyvárad anyakönyvi hivatalt is.

Életmentő, aki a tűzkatasztrófa áldozata lett

Ujabb részletek a szerencsétlenségről — Vizsgálat indul a villamosmű ellen — Jótékonyági akció a Ritter-családért

Szombaton éjjel tűz keletkezett a Str. Gojdu (Beöthy Ödön)-utcán. Közönséges szobátűz, amely mellett kétségtelenül kevés emócióval tért volna napirendre a kövélemény, ha egy önfeláldozó ember halála megrázóvá nem sötétíti a hétköznapi tüzesetet. Ritter Jenő, az egyszerű raktárnok, akinek szíve erősebb volt körültekintésénél, életével pecsételte meg a saját jószágát, emberszeretetét. Halála, mint emberfölöttien megható gesztus szítja magasba azokat a lángokat, melyek vasárnap hajnalban kihamvadtak a perszelt szatócsboltban, de az önfeláldozó ember bátorságának örökmécsként sokáig világítani fognak még azok előtt, akik Ritter Jenő haláláról, halála körülményeiről értesülnek.

Van azonban a szombat éjjeli tűznek egy másik mozzanata is. Ez a mozzanat már az élőkre tartozik, a Str. Gojdu (Beöthy Ödön)-utca és környékének lakosaira. Az égő háztól pár lépésvire lapult alattomosan szombat éjjel a hatalmasabbik, katasztrófálisabb veszedelem, ami nek könnyen válhatott volna martalékvá nem egy, de száz meg száz újabb emberélet.

Az égő ház szomszédságában van a Leonida-vállalat tekintélyes benzinkútára. Egymás hátára épített házak között, olyan területen, amire semmi városi szabályrendelet, de a tűzbiztonsági óvintézkedések legelemibb követelményei szerint sem volna szabad gyúlékony anyagot raktározni, mázsaszámra felrakározott benzinnemységeket engedélyezett a könnyelmű hivatalos elnézés.

Véletlenül mult, hogy a Gojdu-utcai tűz át nem harapózott eddig a tilos raktárig. A szomszéd házak lakói így is egyetlen hisztériás félelemben töltötték perceiket a tűz lokalizálásáig, ma pedig — így hírlik — küldöttségileg jelennek meg a prefektus és a polgármester előtt, hogy a házaik közé furakodott rém azonnali eltávolítását követeljék.

Egy izben már rámutattunk arra a veszedelemre, amit a Gojdu-utcán felhalmozott robbanóanyag az egész városrészt nézve jelent. Illetékes helyen ennek ellenére mit sem cselekedtek. Ugyanakkor, amikor a város mérnöki hivatalának nagyon fontossá vált tűzrendészeti szempontokból a kapualjak alá húzódott kis kereskedői egyszisztenciák ügye érthetetlen és szinte megdöbbentő szemlehungyással nem akarnak tudomást venni a Leonidáról. Kíváncsian várjuk a szombati életmentő után, fognak-e tenni valamit végre a Gojdu-utcai házak biztonságáért?

Hogy ütött ki a tűz

Rosenberg József Gojdu-utcán, kicsi saroküzletben kereskedő. A kicsi gyerek már napok óta skarlátban fekszik és hogy a gyerek ne nyugtalankodjon, égvé hagyták a villanyt.

Az utóbbi időben, — meg kell állapítanunk — feltűnően sok szerencsétlenség történt a villamos árammal. Hogy véletlen-e ez, vagy technikai hibák az okai, nem mi reánk tartozik megállapítani.

Éjfél egy órákor az utcán haladó emberek látták, hogy sűrű füst tödul ki a szatócsüzet ajtaja alatti nyíláson. Hosszabb ideig lappangott a tűz az üzletben. Azután az ajtó is meggyulladt és a tűz pillanatok alatt már a szoba butoraiba csapott át. A mellette levő szobában alszik Rosenberg József családja.

Azt nem tudni, mi okozta a tüzet. A környékbeli lakók azt mondják — rövid zárlat.

Már az egész környéket fellármázta a tűzriadalom. Vörös lángnyelvek csapnak ki az ablakon és fojtó füst terül az utcára. A házat riadt emberek állják körül és egy asszony ijedten felsikolt:

— Rosenbergék bentégnak!

Tényleg a lángnyelvek veszedelmesen közelednek a szomszédos szoba felé. Az egész utcában nagy a riadalom. Ijedt emberek kis csomagokban szorongatják értékeiket.

Messziről már hallatszik a tűzoltócsik kolompja.

Már kívülről is látni, hogy pár pillanat múlva a másik szoba lakói is menthetlenek. A pánik nő. Egy ember kiugrik a tömegből és két erős öklével betöri a szoba ablakát. Már bent is van a szobában. A szomszédban lakó Ritter József — aki az Ullmann-cég raktárnoka, — rövid pár pillanat múlva már az első gyereket kiadja az ablakon. Nem lehet tisztán látni a kiömlő füsttől. Pár pillanat és az egész család megmenekül.

Ekkor csapott át a tűz erre a szobára is. Szerencsére a falak és a tetőzet masszív és így a ház megmenekül.

Megérkeznek a tűzoltók

Serac tűzoltóparancsnok maga érkezik a tűzhöz. Leszerelnek. Az első vizsugar becsap az ablakon.

Rosenberg és a családja kint nézik a pusztulást. Bent a szobában Ritter igyekszik menteni az értékeket. Még berohan a boltba, ahol Rosenbergnek arany ékszerrel voltak, de az első szobában a villanylámpa ernyője kigyulladt. Ritter rögtön tisztában lehetett azzal, milyen veszedelmet jelent, ha a vezetékről leég a szigetelőanyag. És csodálatos, hogy a villamosteleg szerelője nem jött ki a tűzhöz, hogy kikapcsolja az áramot.

Ritter odaugrott a kapcsolóhoz, hogy az égő lámpát lecsavarja és ebben a pillanatban

irtózatoss kiáltás hallatszik a szobából,

azután megint csend van.

A tűzoltók irányítják a vizsugarat. Már be lehet látni az ablakon.

Ritter mereven áll a fal mellett.

Azonnal sejtik, hogy mi történhetett. Elcsavarják a vizsapot. Elvágják a villanydrótokat. Kint a tömegen bénult, irtózatoss csend.

Ahogy a villanyáram megszűnt a vezetékekben, Ritter elvágódik a földön.

Két tűzoltó bement a szobába. Pár pillanat múlva kiszólt az ablakon:

— Meghalt!

A felesége ott áll a tömeg között és mikor hallja: irtózatossan felsikolt. Őt kis gyermeke van.

Ki a hibás?

Ritter Jenőt megölte a villamos áram. Hogyan ölte meg? Akinek csak valami fogalma van a villamossághoz, tudja, hogy nem lehet egyszerű villamosításnak minősíteni a dolgot, hanem meg kell kérdeni, hogyan került primár áram egy magánlakásba, ahova csak secundár áramot szabad bevezetni.

Ezt a kérdést kell, hogy feltegye maga elé a királyi ügyészség. Mert mondanak is fölösleges, hogy itt vizsgálat indul meg a villamosmű ellen annak a megállapítására, hogy bűnös-e a villamosmű abban, hogy ipari célokra szolgáló primár vezetékről vezették át az áramot a Rosenberg József lakásába?

A teljesen szénné égett pompásan berendezett üzlet mellett levő szoba közepén egy petróleum függőlámpa van elhelyezve. Ebbe volt belecsavarva a villanykörte, a villamos drót pedig a lámpa öntött vastartóján húzódott végig. Mikor a vezetékek burkolata elégett, a hatalmas erejű áram ráfutott a lámpa vastartójára s aki hozzáér: halott.

Ritter Jenő elmozdította az asztalt, hogy az üzletből becsapó lángok ne gyújt-

Dorlan filmszínház

Ma, kedden utoljára

Nagy Péter cár

Monumentális történelmi film.

A főszerepben: Emili Jannings
Bernhard Goeke és Dagny Servaes
Dorlan film. Rendes helyárak

sák fel és ekkor minden valószínűség szerint a mell magasságban függő lámpához ért a teste. A feje, karja és ez elegendő volt, hogy nyomban elveszítse eszméletét és az áramtól megdermedt testtel állva maradjon helyében. Így is találtak rá. Megölte a primár áram s ezért valaki felelős. A villamosmű vezetősége, ha tudott arról, hogy primár áramot szoktak bevezetni, vagy a szerelő, aki talán kényelmi szempontból a neki közel fekvő primár áramvezetékéről vezette át a lakásba.

A meginduló bűnügyi vizsgálat fogja a kérdést tisztázni. Nagyarányu gyűjtési akció indul meg a teljesen szegénysorsú Ritter-család érdekében, akik kenyérkeresőjüket, szerető gondviselőjüket veszítették el. Ebben a gyűjtési akcióban részt kell venni mindenkinek, mert itt az emberiség közös dolgáról van szó és Ritter az életét áldozta föl az emberszeretet szolgálatában.

Kavarodás a magyar fascisták táborában

Budapestről jelentik: A szittyák, vagyis az úgynevezett magyar fascisták táborában kavarodás támadt. A Pesti Hírlap a Szittyák egyik vezetőemberéhez fordult felvilágosításért. A válasz ekként hangzik:

— A szittyák, vagyis az úgynevezett magyar fascisták táborában tényleg nagy a kavarodás — Friedrich István miatt. A napokban a fajvédelmi csoportnak a Wenckheim-palotában tartott vacsoráján Friedrich István mint „közlegény” följajánlotta Gömbös Gyulának a vezerséget. Ez ellen néhány mai lap közleménye szerint a szittyák országos választmánya nyomtatékosan tiltakozik, mert senkinek se adott felhatalmazást, hogy a tábor nevében intézkedjék vagy bárkinek vezérszerepet kínáljon fel. Mert a tábor semmilyen politikai pártnak nem áll szolgálatában. Friedrich István erre a váratlan tiltakozásra azzal felelt, hogy ő nem is a „szittyák”, hanem a „Magyar fascisták” nevében beszélt, mert az utóbbiak nem passzív, hanem aktív szolgálatot látnak el. Most derült ki tehát, hogy tulajdonképpen két különböző szittyá tábor van.

— Az első alakulást ugyanis, mely „Magyar fascista tábor” néven iött létre, a belügyminiszter nem vette tudomásul és jóváhagyásáról hallani sem akart. Ekkor új alapszabályt csináltak és Pestmegye közgyűlési termében fogadták el a végleges alakuló közgyűlésen, amely tábornak Friedrich szintén tagja lett, még pedig csak közlegény tagja. Mert ez az alakulás, mely J—cs és J—n elnöke alatt iött létre, tudni sem akart arról, hogy ott akár Friedrich, akár más abszolút hatalommal vezesse a tábor. Ez a tábor a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályokhoz híven ragaszkodik és vezetősége alkotmányos módon rendelkezik.

— Friedrich István azonban, mikor keserűen látta, hogy az ő diktátorsága itt kútba esett, akkor a felosztott keresztény nemzeti párt néhány hozzája ragaszkodó személyes hívével együtt a belügyminiszter által jóvá nem hagyott alapszabályokkal az eredetileg tervezett „Magyar fascista tábor” ismét megalakította, holott amannak is ő felesküdt tagja volt. Itt azután ő zavartalanul gyakorolja kisdad csoportjában az autokrata hatalmat.

— A „Szittyák tábor” tehát a törvényes alapszabályokkal működő tábor, csakugyan független minden politikai táborától, azonban nem áll legitimista alapon, a kormányzó személyéhez pe-

dig feltétlenül ragaszkodik. Friedrichék ellenben egészen másképen gondolkoznak. Friedrich István tehát, mint a törvényesen megalakult szittyák közlegénye, a nem törvényesen működő másik szittyá tábor vezerségét ajánlotta fel Gömbös Gyulának, aki mindemező előzményről valószínűen keveset tud.

Meghalt a legidősebb nagyváradai kanonok

Tegnapra virradó éjjel, rövid szenvedés után jobblétre szenderült a nagyváradai latin szertartású káptalan korban legidősebb tagja, Csaponyi Ignác, herpályi prépost-kanonok. A kiváló főpap, akinek halálával igen nagy veszteség érte a klérust, mindössze nyolc esztendeje él Nagyváradon. Ezernyolcszáznegyvenegben született s ötvennyolc évvel ezelőtt szentelték miséspappá. Köröstarjánban, majd Sarkadon működött, később pedig Zilahra került esperesplebánosnak. Élénk részt vett Zilah társadalmi életében s aranymiséje alkalmából a Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta a monarchia néhai uralkodójától. Az elhunyt kanonokot holnap, szerdán délelőtt háromnegyed kilenckor temetik Káptalansor 21. szám alatti lakásáról s az olaszai temetőben helyezik örök nyugalomra.

UJDONSÁGOK

Cáfolják a kormány átalakításának tervét

Bukarestből jelenti a Rador: illetékes helyen cáfolják a kormány átalakításáról a lapokban megjelent fantasztikus közléseket. Valószínűnek minősítik azt a hírt is, hogy Brătianu miniszterelnök a pénteki minisztertanácson kollegiálisan lemondásra szólította volna fel. A kormányban lesznek bizonyos változások, azonban a lapokban megjelent közlemények távol járnak a valóságtól.

* József főherceg fia eljegyezte a szász király leányát. Budapestről táviratozzák, hogy József Ferenc főherceg, József főherceg idősebbik fia, eljegyezte Anna szász királyi hercegnőt, Frigyes Ágost szász király leányát.

* Országos katolikus gyűlés Budapesten. Budapesten tegnap nyitotta meg Albrecht főherceg az országos katolikus nagygyűlést. Utána Schioppa pápai nuncius, majd Sipőcz polgármester mondatok beszédeket. Prohászka különösen a szabadságjogok védelmét támadta, mely — ugymond — ingyen tej, ingyen kenyér és csecsemővédelem árca alatt tette tönkre a nemzetet.

* V. Pollermann Aranka hangversenye. A Kereskedelmi Csarnok intim termében igen szép közönség gyűlt egybe tegnap este. Pollermann Arankát már számos alkalommal volt módunkban e lap hasábjain dicsérni. Ma is csak a legjobbakat írhatom róla. Kiforrott művészegyéniség, ha még nem is tökéletes elmélyedésű, de valahányszor újra halljuk, mindig újat nyújt és mélyebbre enged tekinteni lelkületébe. Vonókezelése nem az a nőies lágy, hanem csupa energia és tűz; technikája pedig csillogóan káprázatos. Még véletlenségből sem fog másként, mint kristálytisztán. Örösi teljesítményű műsorának kimagasló pontja volt Bethoven hegedű-hangversenye. Kevés vonós hangversenyt ismerek, mely az emberi lelkek érzelmvilágának oly széles skáláját érintené, hol simogató, hol viharos kézzel, mint Bethovennek ez a

műve. Pollermann A. közelebb is tudt hozni hallgatóságához mindazt, amit kellett. Szépen tagolt, világos volt az egész mű és briliáns a Joachim cadenzája. Fischer Ervin volt a partnere, aki min Beethoven játékos elvitázhatatlan fölényű. Ő Beethoven lelkületét mindig a legközelebb érinti. Kár, hogy oly keveseknek van erről módja meggyőződni. Fischernel nagyszerű tehetségével hivatása volna Beethoven kultusz terén. A nehéz műsornak még kiemelkedő számai voltak Sarasate és Wieniawski értékes darabjai. Paganini bravuros interpretációjával, külön elismerést vívott ki. Chopin és Bazzini egészítették még ki az élvezetes műsort. Az összes számok kíséretét Fischer Ervin zongoraművész látta el a töle megszokott gondossággal. Zugó taps és virág emlékeztetéssel teszik Pollermann A. estélyét. B.

* A kiskereskedők választmányi ülése. Folyó hó 10-én délután 3 órakor a Kereskedelmi Csarnokban a kiskereskedők szakcsoportha a záróra rendezése és több fontos egyesületi ügy elintézésére választmányi ülést tart. Kérjük a tagokat saját érdekében okvetlen megjelenni. Az elnökség.

* Makkabea—Egyetértés bajnoki mérkőzés lesz vasárnap délután 4 órakor.

* Vendéglősök, kávéosok, cukrászok és italmérők figyelmébe! Felhívjuk a szindikátus tagjait, hogy a hatóságilag hitelesített árlapokat délután 5—7 óra között a Rimanóczy-szálloda irodájában okvetlen váltsák ki, mert akinél a megtartandó ellenőrzés alkalmával a hatósági árlap ki függesztve nem lesz, szigorúan meg lesz büntetve. Az elnökség.

* Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Kürthy Jolánka postatisztviselőné 25 éves korában f. hó 7-én elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz az izr. kórház halottasházából a Rulikowszky-uti temetőbe.

* Orvosi hír. Dr. Antal Miklós orvos, a munkásbiztosító pénztár Ujváros déli kerületének orvosa Piata Unirii (Szt. László-tér) 16. sz. alól Str. Jorga (Zöldfa) 21. sz. alá költözött. Kétfénykezelés.

Dr. Hevesi Béla belgyógyász, a vérbetegségek szakorvosa, rendelőjét Piata Uniri (Szent László-tér) 16. szám alá helyezte át.

Dr. Costa Romulusz szülész és nőorvos rendelőit Posta (volt Uri-utca) 11. szám alatt újból megkezdte.

* Uj héber óvónő. Felkéretnek a szülők, hogy ma, kedden délelőtt fél 10 órára lehetőleg személyesen gyermekeikkel szíveskedjenek megjelenni az új tanév megnyitására. A kiváló tehetségű tanítónő kurzust kíván létesíteni felnőtt hölgyek számára, akiket ezuton kér fel, hogy naponta délután 3 órától személyesen nála jelentkezzenek felvételre a Str. Mosoiu (volt Kert-uccai) ovoda helyiségében.

* Ma este nagy disznótör a Pál-vendéglőben. Pál-utca 21. szám.

Női bőr- és kötött keztyűk

Bőr kalapok, jumperek és női harisnyák nagy választékban érkeztek az

Old-Englandba.

LEICHNER

új szőrme áruház

Str. Postel 4. sz. a.

megnyílt!

DARVAS

speciális kötött áruház

Az őszi és téli idény összes újdonságai raktárra érkeztek.

* **A Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja tudomására hozza az érdekelt nagy és kiskereskedőknek és cukorfeldolgozó vállalatoknak, hogy az Oficiul de vanzara al zaharului, bucaresti képvisletét Oradea-Mare és Biharmegye területén való cukoreladásra megkapta. Az intézet cukorosztálya készséggel áll felvilágosításokkal az érdekeltek rendelkezésére.**

* **Az Új Kelet előfizetőihez.** Az Új Kelet nyomdai szedőszemélyzete és a kiadók közötti konfliktus következtében a nyomdában sztrájk tört ki és a lap vasárnapi száma már nem jelenhetett meg. A tárgyalások már megkezdődtek és előreláthatólag a kényszerű szünetelés csak egy-két napig tart. Addig az előfizetők türelmes elnézését kéri az „Új Kelet” nagyváradi kiadóhivatala.

* **Hölgyek érdeke felkeresni Str. Coloman Rimanóczy Kertész Reklám női divat, szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.**

* **Amerikaiak figyelmébe!** Visszatérül duplán az utiköltsége, ha magával viszi az Amerikában annyira keresett és jól fizetett kézimunkákból. Legolcsóbb bevásárlási forrás Weinbergerné, Zárda-utca 1., emelet.

* **Öngyilkosság.** A nagyszalontai csendőrpáncsnokság tegnap telefonon jelentette a kir. ügyészségnek, hogy Sa f a y Lajos ottani lakos szombaton beretvával elvágta a nyakát és meghalt. A csendőrség a hulla eltemetésének engedélyét véleményezte, amit a kir. ügyészség megadott.

* **Batiktanfolyam.** Iványi Jenő iparművész műtermében batiktanfolyam nyílik. Beiratkozások Str. Pasteur (volt Körház) 47. sz. alatt megkezdődtek.

* **Elveszett vasárnap este a Kereskedelmi Csarnokban vagy a Nagypiac térszacsavay-utcaig vezető úton egy briliáns nyelű. Hosszukás alakú, három kövel. Kérjük a becsületes megtalálót, adja be a Nagyvárad kiadóhivatalába, ahol illő jutalomban részesül.**

* **Adakozás.** Az izr. nőegylet leányvárázának adakoztak: Darvas Vilmos és neje Meer Samuné elhunyt alkalmából 100 lei, L. L. Edesanyja halála évfordulóján 300 lei, Feisz Gézáné 50 lei, Schleifer Vilmosné 25 lei, Aggónok otthona javára: Mitteleier Edéné 10 lei, Groszmann Oszkár édesapja halála évfordulóján 50 lei. A leányvárházak természeténél adományokat küldtek: Stern Henrik, Reisman Mórne, Eichen Bertalané, Verő Edéné, Hthbart Edéné. Az összes adományokat haláluk közölni az Elnökség. A zsidó kórháznak adakoztak: Kroó István 2000 leit, a Vasöntőde Gépgyár 5000 leit, mely adományokért köszönetet mond a Vezetőség.

* **Megjelent a Moravetz Karácsonyi album.** 80 oldalon 34 tánc, ének, opera, erett, klasszikus darab. Kapható a Hódús Hírlapiroda zeneműosztályában.

* **Érkeztek:** Nagyon szép stórok, tiel, ágygarnitúrák, miliók, diványpárk, montirozva és anélkül, különféle festmények, olcsó árban árusítom. Weinbergerné, Zárda-utca 1. sz., emelet.

* **Blum harisnyái a legjobbak.**

Női KABÁTOK
ruhák, kalapok és leányka ruhák a legolcsóbban
PARISI DIVATÁRUHÁZÁBAN
Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca)

Régi férfi kalapokat
elegáns női kalapokra
3 nap alatt átalakít
ÖNIG kalapgyár, Str. Sf. Ladislau 16
(volt Körös-utca)
Fűző, posztó- és bársony kalapok 250 Leitől.

* **Asztalos iparosok gyűlése.** Felkérjük az Ipartestület kötelékébe tartozó összes asztalos iparosokat, hogy f. hó 10-én, azaz szerdán d. u. fél 6 órakor rendkívül fontos ügyben tartandó közgyűlésre az Ipartestület helyiségében teljes számban és okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* **Értesítés.** Közhírré tesszük, hogy a katonai regulament 47. pontja értelmében kiadott ugynevezett livretok láttamozása október 15-én kezdődik és november 3-ig tart a belényesi hadkiegészítő kerület (Cercul de Recrutare) épületében. A sorozó kerület járásaiban lakók a járás székhelyén tartoznak jelentkezni. Mindenki köteles jelentkezni, akikre a paragrafus vonatkozik és 1880—1898. években születettek is összes katonai irataikat hozzák magukkal. Mentessítve vannak a jelentkezés alól a rokkantak és a felülvizsgálaton elutasítottak. A belényesi Cercul de Recrutare parancsnoka. Olvashatatlan aláírás, ezredes.

* **Egy liter bor — egy skatulya gyufa.** Versecnek nyomoruságát — és egyáltalán a város tipikus helyzetét — legjobban és legérdekesebben jellemzik a német városrész hirdetési cédulái. Köztudomású, hogy Versec az ország legelső bortermő vidéke és ismeretes az is, hogy a szőlőgazdák a borpiac abnormis helyzete következtében nem tudnak tudni termésükön. Ebben a városrészben, amelyben a szőlőgazdák zöme lakik, minden ház ablakában ott fityeg öregbétüs írással a cédula: itt olcsó áron bor eladó. A cédulákon legtöbbször föl is van tüntetve, hogy mennyibe kerül egy liter bor. Az egyik szőlőgazda — talán ez a legjellemzőbb — tavalyi bort egy dinárért, esetleg egy skatulya gyufáért kínálja eladásra. Ez azonban még nem a legutolsó ár. Vannak gazdák Versecen, akik elkésredésükben hajlandók olcsóbbért is adni a bor literét. Nem ritkaság az olyan hirdető-cédula sem, amelyen egy liter borért fél kiló krumplit kérnek. Általában divatba jön lassanként Versecen is a cserekereskedés. Borért — fát, ruhát, cukrot, krumplit cserélnek az emberek.

* **Nagy Endre a Bonbonnierben.** Szerencsés hete van a Bonbonnier kabarének, Nagy Endre, az európai híró író és konferenszién kívül, aki már egymaga is biztosítja a zsufolt házakat, meg a darabok: Kegyelmes uram, meg a kabaréirodalom remeke, valamint A szellem című komédia harsogó kacagást keltenek. A válgvárosi attrakciók és a sláger szólószámok csak fokozzák a sikert. A Barban romek parkett-műsor van.

* **Orbán Sándorné női divat és gyermekdivat szalonjában** francia estélyi, délutáni toilettek, köpenyek, gyermekruhák, leányka kosztümök, fiú ruhák, felső kabátok a legszebb kivitelben igen előnyös árban készülnek.

* **Brassói Kozák Dávid és fia,** Európa legjobb, leghírnevebb cigányprimásai a mai naptól kezdve a Palace-kávéházban elsőrangú zenekarukkal hangversenyeznek. Helyek még előjegyezhetők.

* **Koporsók, szemfedelek és tartozékaik nagy raktáramat — más vállalkozás miatt — a lehető legolcsóbb árban kiárusítom.** Ugyanugy vállalkozás temetéseket és hullaszállításokat. Úveges gyászkocsi és más temetkezési felszerelések eladók. Saját érdekében kérem Nagyvárad és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy szükség esetén üzletemet bizalommal felkeresni sziveskedjék. Szent László temetkezési vállalat Nagyvárad, Str. Alexandru (volt Teleki) 34. szám alatt.

* **Legjobb, kényelmes haskötők kaphatók csakis a kitűnő Kovács Sándorné orvosi haskötő készítőnél, Nagyvárad, Nilgesz-telep.**

* **Kabát, kosztüm, öltöny és ruhaszövet bevásárlásainál nézze meg a Körös-parti áruház szövetmegéneke választékát, melyhez hasonlót csak fővárosi nagy áruházak nyújthatnak, hol az árak olcsóbbak, mint bárhol.**

* **Szabászáti szakiskolában esti tanfolyamra** még néhány tanítvány felvétetik. Beiratkozni lehet naponta d. u. 2—8-ig Orbán Sándornénál. Strada Francisc Deák (Deák Ferenc-utca) 2. II. Andrányipalota.

* **FÖLDES modern cimefestő, Str. Saguna (Kapucinus-utca) 19. szám alatt.**

* **A férfi-szabó iparosokat értesítem,** hogy az őszi évadra raktáramat **BÉLES-ÁRUKBAN** dusan felszereltem, melyeket meglepő olcsó Engross árakban árusítok. **SZÉKELY** posztó és bélésáruháza Strada Avram Janku (Kossuth-utca 5.)

* **Meglepetést kelt az a nagymennyiségű női divat és vászonáru, mely a Körös-parti Áruházba érkezett, melyeket feltűnő keltő olcsó árakban bocsát eladásra.** Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Olvasóinknak a legőszintébben ajánljuk,** hogy raglán, télikabát és öltöny-szövet szükségletét **SZÉKELY** posztó áruházában Strada Avram Janku (Kossuth-utca 5. sz. alatt) szerezze be, mely cég kelmei megbízható minőségűek és szolid olcsó árai köztudomásúak.

* **Ujabb rekord.** A Diana sósborszesz elérte a jóság és népszerűség rekordját.

* **Manometer! súly, mérleg és mindenféle mérő műszer hiteles javítását,** telefon felszerelést, valamint a fémipar szakába vágó javítások, megrendelések legszolidabb napiáron való teljesítését vállalja **Rajz Andor** elektro és precízió mechanikus Oradea-Mare, Strada Cosbuc (Szalárdi utca 9. szám) Rosenzweig-palota.

LEGUJABB

Poincaré válaszol Curzonnak

Az angol sajtó állásfoglalása

Londonból táviratozzák, hogy az angol lapok élénken foglalkoznak Curzon lordnak a birodalmi értekezleten elhangzott beszédével. A sajtó Curzonnal teljesen egyetért abban, hogy az angol kormány sohasem mulasztotta el a kezdeményezéseket. Viszont nem osztóznak azon kijelentésében, hogy a kormány többé nem vállalkozhat hasznos közbelépésre. akkor, amikor a jegyzéket annak idején a franciák és belgák elutasították. A Times szerint Európának szüksége van Nagybritannia aktív beavatkozására a megoldás ügyében, amely súlyosan hátráltatja a kereskedelem békéjének helyreállítását.

A Westminster Gazette szerint a határozott megoldást kell sürgetni, nem csupán a Németország iránti szimpátiáért, hanem saját gazdasági nyomoruságunk enyhítésére, mert Középeurópa oly örvény felé halad, amelybe Anglia is belesodródhatik.

A lapok nem egyeznek bele Curzon azon tervébe, hogy az újabb francia javaslat megérkezéséig a helyzet megoldatlan maradjon.

Poincaré Ligny Barroisban uiból beszédet tartott és ez alkalommal Curzon minapi beszédével foglalkozott. Akárki veszi át — mondotta — Németország sorsának intézését, mi továbbra is igyekezni fogunk állandó garanciákat szerezni biztonságunkra és a jóvátételi fizetésekre. Konkrét javaslatokat csak akkor fogadunk el, ha meggyőződünk, hogy az ellentállás valóban megszűnt.

NŐI FELOLTÓK

gyermek kabátok és ruhák a leg-
szebb kivitelben érkeztek.

Modell Áruház

Str. Vlahuta (Szent János-u.) 6.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Cigányszerelem, új betanulásban B) bérlet 18. szám.

Szerda: Asszonyok bolondja, újdonság 3-szor, bérleten kívül.

Csütörtök: Négy frakk, újdonság először, A) bérlet 19. szám.

Péntek: Négy frakk, újdonság, B) bérlet 20. sz.

Szombat d. u.: Szidike, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Hoffmann meséi opera-repriz, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Kis kadet, új betanulásban, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Asszonyok bolondja, újdonság 6-szor, bérleten kívül.

Hétfő: Hoffmann meséi, opera-repriz, A) bérlet 21. szám.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

— **Asszonyok bolondja.** Szerdán este bérleten kívül kerül színre az idei szezon első operett újdonsága, az Asszonyok bolondja, mely kellemes zenéjénél, mulatságos szövegénél és frappáns táncainál fogva mind az eddigi négy előadásán nagyon tetszett a közönségnek. A főszerepeit e gyorsan népszerűvé vált operettnek Pintér Biczó, Borovszky, Misoga, Vigh és Nagy Margit játsszák. Az Asszonyok bolondja e héten még vasárnap este lesz a színház műsorán ugyanebben a szereposztásban és bérleten kívül, így tehát az összes páholyok is eladásra kerülnek.

— **A négy frakk.** Lakatos László érdekes téma-ju és a mai társadalmi életet nagyszerűen karakterizáló vígjátékából, melyet csütörtökön este mutat be a színház, nap-nap után szorgalmasan próbál Tóth Elek rendezésében a drámai együttes. A főszerepeit e tökéletes magyar vígjátéknak Jósika Mici, Bens Ilona, Huzella Irén, Tóth Elek, Harsányi, Misoga, Galambos, Balassa és Sör játsszák. A Négy frakk csütörtökön A) bérletben, pénteken B) bérletben kerül előadásra.

— **Hoffmann meséi.** Az idei szezonban az elővétel után ítélve, Offenbach nagyszerű operája, Hoffmann meséi váltotta ki ez időszerint a legnagyobb érdeklődést. E kitűnő opera, melyet a színház majdnem új szereposztásban hoz színre, szombaton este bérleten kívüli előadásban fog színre kerülni igen érdekes szereposztásban. A női főszerepeket Baranyai, Baksay, Pogány Janka éneklék, az opera többi szerepeit Tihanyi, Gavora Márkus, Kozma, Bekési, Harsányi, Bereng, Madas és Balassa éneklék. A Hoffmann meséi Hetényi főrendező új beállításában kerül színre. Váradi karnagy vezényletével, hétfőn A) bérletben ugyanebben a szereposztásban megismétlik az operát.

MOZI

— **Az Apolló moziban** ma, kedden utoljára a Pogrom, vagy a vérvád legendája, izgalmas dráma 8 felvonásban az orosz zsidók életéből. Előadások kezdete pontban 5, 7 és 9 órakor.

— **„Nagy Péter cár“ Dorian Filmszínház.** A turini filmkiállítás első díját nyert „Nagy Péter cár“ című monumentális történelmi dráma már csak ma, kedden látható a Dorian Filmszínházban. A legismertebb és legkiválóbb filmszínészek, Emil Jannings, Bernhard Götzke és Dagny Servacs alakítják a főszerepeket. Az izgalmas meséjű és pazar kiállítású Dorian-film az 5, 7 és 9 óras előadásokon kerül színre. Rendes helyárral. A kedvezményes jegyek ma érvényesek.

Férfi divatárak

harisnyák és rövidárak legolcsóbb forrása

Molnárnál

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 9.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, október 8. Nyitás: Berlin 0.0000075, Newyork 559, London 2546, Páris 3315, Milánó 2517, Prága 1746. Budapest 0.03, Bukarest —, Bécs 0.0078 ötnyolcad.

Bukarest, október 8. Zárlat. Devizák: Páris 1285, London 990, Newyork 217, Róma 980, Zürich 38, Bécs 31, Prága 640, Budapest 128.

Valuták: Márka —, font 985, frank 1290, lira 975, svájci 38 fél, dinár 235, dollár 222, osztrák 31, magyar 70, szokol 635.

Budapest, október 8. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Páris 1150—1216, frank 1165—1231, Prága 573—617, Belgrád 223—237. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, október 8. Zárlat: Berlin 0.0000075, Amsterdam 219 háromn., Newyork 559, London 2543, Páris 3360, Milánó 2540, Prága 1655, Budapest 0.03, Belgrád 645, Bukarest 257 fél, Varsó 0.0007, Bécs 0.0078 ötnyolcad.

Kisebb emelkedés a budapesti értéktőzsdén

A hétfői budapesti értéktőzsdén 10—15 százalékos átlagos emelkedés volt a papíroknak. Az utóbbi napok hanyasága után megindultak a vételi megbízások. Angol-Magy. 125, Hazai b. 200, Magv. H. 717, Jelzálogb. 60, Leszám. 105, Olasz. 47, Osztrák H. 143, Salgó 595, Rima 148, Közuti 24, Városi 25, Déli 128, Államv. 425, Nova 152, Bosny. Ag. 60, Fldhitelb. 350, Hermes 88, Horv. szl. jelz. 52, Ingatlanb. 400, Csehb. bank 40, Forgalmib. 50, Keresk. H. 28, Magv.-Ném. b. 30, Közp. Jelz. 24, Városi b. 27, Mercur 26, Nemz. b. és tak. 60, Keresk. b. 1220, Belvárosi tak. 45, Lipótvárosi 26, Egy. Bpesti főv. 300, Kőbányai tak. 38, Magv. Alt. tak. 170, M. Orsz. Kp. Tak. 128, Pesti Hazai első 3800, Első magv. bizt. 6750, Fonciére 560, Magv.-Francia 380, Jég 160, Nemzeti balesete 900, Borsód-Misk. 245, Concordia 101, Békéscs. 60, Első bp. gőz 237, Törökszentm. 50, Gizella 62, Hungária gőzm. 104, Király 50, Victoria 390, Transdanubia 82, Beocsini 1050, Borsodi szén 285, Lőrinczi 185, Cement 250, Szászv. 430, Kohó 825, István 73, Kőb. gőztégla 300, Drascha 560, Magnezit 3200, Magv. Aszfalt 95, M. Alt. köszén 2830, Kerámiai 180, Nagybányai 245, Ujlaki 275, Urikányi 1350, Atheneum 320, Franklin 1400, Kunossy 30, Pallas 54, Révai 158, Rigler 63, Stefaneum 30, Koburg 48, ésákv 58, Gazd. gépgy. 170, Fegyver 1600, Frankl 100, Ganz Danub. 54.000, Ganz-Vill 2150, Gép és v. 145, Györffy-Wolf 90, Hoffher 210, Kaszab 120, Kühne 73, Láng 165, Lipták 38, Mág. 85, Magv. acél 290, Motorgy. 105, Olomáruhy. 34, Vegyipar 55, Vagongy. 108, Ossemann 70, Schlick 125, Schuller 88, Teudloff 103, Wörner 29.250, Osztr. légsz. 705, Bárdi 35, Baróti szesz 20, Boni 120, Brassói 490, Chinoi 72, Danica 132, Diana 13, Egisz 49, Izzó 510, Teztel 26, Gvapjum. 133, Papiripar 62, Részv. sör 240, Szövő és kötő 63, Spodium 365, Temesi szesz 90, Felten 975, Flóra 174, Föv. sör 38, Goldberger 110, Gschwindt 305, Hungária műtr. 255, Horvát cukor 890, Juta 225, Karton 205, Keglevich 28, Keleti-Muránvi 48, Király autó 14, Király sör 38, Klein és fia 17, Klotild 120, Kőb. polg. sör 530, Krausz 70, Liget-szanat. 29, Cukoripar 3600, Lámpa 255, Auer320, M. kender 120, Österm. 248, Pamutipar 270, Ruggyanta 200, Szalámi 31, Marosv. petr. 140, Mezög. ipar 1505, Oceán 40, Olajipar 81, Pannonia sör 23, Phöbus 59, Püspöki 23 fél, Schwartz 55, Szegedi kender 650, Szikla 149, Stummer 1400, Telefon 185, Temesi sör 90, Tokaji bor 52, Török 27, Turul 16.750, Unio szính. 50, Várm. mezög. 55, Vasm. villam. 58, Alt. fp. (Mercur) 17, Egy. fa 38, Guttman 650, Hazai faterm. 185, Honi fa 30, Körösb. 22 fél, Különl. épít. és f. 30, Lignum Tröst 117, Magv.-Am. fa 36, Erdő 14750, Malomsokv 18, Nemz. fa 250, Neuschloss-Lichtig 16, Orsz. fa 540, Rézb. 208, Szlavona 93, Union d. Usines 2350, Viktória bútor 29 fél, Zabolai 154, Zenta és rosk. 200, Adria 525, At-

lantica 76, Levanto 775, Bur 25, Miskolci 39, Trust 143.

NYILATKOZÁS

Ezúton tudomására hozom mindazon érdekelt feleknek, hogy Borbély József úrtól a Str. Eroilor (volt Vilér-ucca) 23. szám alatti bodegáját átveszem s az illetővel szemben esetleg fennálló üzleti követeléseket 3 napon belül velem közölni sziveskedjenek annál inkább, mert a későbbi felszólamlásokat figyelembe nem veszem.

Beleznay István.

Óvás egy zsaroló nyilatkozat ellen

Tudomásunkra jutott, hogy a „Tüz“ című bécsi folyóirat ellenünk egy nyilatkozatot akar elhelyezni a romániai lapokban és romániai üzletfeleinknek körlevelet akar küldeni, melyekben alias és szemszedetett rágalmakkal igyekeznek a mi becsületes munkákkal úgy Romániában, mint a szomszéd államokban elért üzleti jóhírnevünket elhomályosítani.

A „Tüz“ kiadóhivatalának ez egy újabb zsarolási kísérlete ellenünk, melyet már több ízben próbált érvényesíteni velünk szemben, de hasztalanul. A „Tüz“ kiadóhivatalával, illetőleg ennek megbízottjával mi, kik a lapot Romániában terjesztettük, még március 21-én teljesen leszámoltunk és az elszámolás végösszegét kezünkben levő nyugta szerint kifizettük. Ugyanekkor a kiadóhivatal megbízottjának tudtára adtuk, hogy a lap terjesztését továbbra nem vállaljuk.

Az elszámolás helyességét és a pénzátvételt a „Tüz“ kiadóhivatala igazolta is. Később újlag, több ízben próbált rábírnunk minket arra, hogy a lap romániai terjesztését ismét vállaljuk. De mi leveleinkben kereken kijelentettük, hogy erről szó sem lehet, a lap terjesztésére eleget ráfizettünk.

Később, amikor látta, hogy mind az erőlködése hiábavaló, egy goromba szemtelen hangú levelet írt, melyben szerette volna tőlünk kiperéselni az el nem adott lappeldányok árát is, holott rendes könyvkereskedői szokás szerint a kiadók kötelesek a bizományosoktól a visszamaradt példányokat átvenni. Ezt a jogtalan pénzszerzési kísérletet saját aláírású nyugtájukra hivatkozva visszautasítottuk és zsaroló goromba levélre mi azt válaszoltuk, hogy a nálunk hagyott, megmaradt lapokat (remittendát) vigyük el, mi az oké felelősséget nem vállalunk s sájnáljuk, hogy ha még olyan gorombán is próbálnak zsarolni, sem tehetünk eleget manőverünknek. Az elszámolás másolata kezünkben van ennek alapján a bünyádi feljelentést megtettük a zsaroló lapvállalat ellen.

Egyébként az elszámolásról hivatalos és hiteles közjegyzői okiratot készítettünk, melyet a romániai lapokban eredeti formájában igazságunk bizonyítására közzétesszünk tenni.

Központi Ujság- és Jegyiroda
Oradea-Mare.

648—1923.

Hirdetés

A bája-i jegyzősnél (Jud. Bihor, P. Vascau) egy WERTHEIM PÉNZSZEKRE ELADÓ.

Bája, la 5. Okt. 1923.

Rogge, nota

Hirdetmény

F. é. október 17 és 18-án Celca (Mag. cséke) községben állatfelhajtásos és állatorvosok vásár fog tartatni.

Dat Celca, la 30 Septemvre 1923.

Primaria

A SZERENCSE

Irtá: Zombory Jenő

20

Any négy héten át mindennap meglátogattam Édes, drága kis gyermek. Odaadásában olyan kedves és egyszerű!

Hiányzik Berlin, de legfőképpen a kis Any. Az igaz, hogy szívesen álmodtam volna tovább is, mert senki sem kényszerített a félbeszakításra, de meg kellett lenni. Az első komolyabb kalandom ez és olyan véletlenül bájos volt az egész!

Megígérttem, meg kellett ígérnem Anyának, hogy még meglátogatom, ezt annál könnyebben megtehettem, mert mindig szívesen fogok Berlinben időzni.

Páris nagyon szép város, mégis üresnek találok. Berlinben jobban éreztem magam. Futó, olcsó szerelmi kalandok nem érdekelnék, már pedig enélkül minden ember unalmasnak találja Párist.

Itt is elég hamar megszereztem a népszerűséget, de a francia népből hiányzik a melegség. Mindenesetre hűvösebbek a németeknél. Unnepeltetésben itt sincs hiány, de azért egész más ez itt, mint Berlinben volt. És mivel ez nagy hatással van reám, azt hiszik és képzelik rólam, hogy nagyon komoly fiatal ember vagyok, akit nem érdekel a léha mulatság. Hadd legyenek legalább a párisiak jó véleményvel felőlem. Majd kiábrándulnak, ha megtudják, hogy még rosszabb vagyok a többiekénél is. Azonban most még nincs hangulatom ehhez.

Rengeteg ismeretségre tettem szert, ami a későbbi időben jól fog. Könnyű nekem. Minden ajtó nyitva áll előttem. Sehol se kopogtathatok, hogy azt ne mondanák: szabad!

Kezdek felmelegedni Páris iránt. Persze könnyű, ha a mesterséges melegítést alkalmazzák. Berlin homályosul az emlékezetemben s a mesterséges melegítés jót tesz s ami a fő, használ. Kezdem nagyon jól érezni magam itt s már hajlandó vagyok engedményeket adni Párisnak Berlin rovására. Csak még a kis Any hiányzik erősen.

Ha a melegedés ilyen hatalmas arányban halad, több mint valószínű, hogy még a november hónapot is Párisban töltöm.

Az előkelőségek már mind itthon vannak s a társaság szívesen látott tagja lettem. Egyik ismeretség a másikat vonja maga után. De jó is így élni, amikor annyira keresik az ember barátságát. Nagyon divatos lettem Párisban. Olyan kapós vagyok, hogy azt se tudom hová menjek először. Már lehet mulatni is. Nagyon sok szép asszonnyal és leánnyal kötöttem ismeretséget. A leányok bájosak, az asszonyok édesek és éppen, mert a párisi asszonyok olyan édesek, soha se vennék francia nőt feleségül. Nem tudnék bizni a hűségében. De flörtölni, apró liesonokat kötni, arra kapható vagyok én is, ők is!

Kenderessy gróf sürgönyözött, hogy a vadászatok rövidesen megkezdődnek s föltétlenül számít reám, annyira számít, hogy addig meg se kezdi a vadászatot, amíg csak én is ott nem leszek.

A grófról tudni kell, hogy a legdölyfösebb magyar mágus s ha ő annyira hív, okvetlen el kell mennem, mert az ő hívása majdnem olyan kitüntetés, mint a köztársasági elnök ebédjén megjelenni.

(Polyt. köv.)

Schwartz ékszerész

Str. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.

Vesz, elad, cserél
Brilláns, arany és ezüst tárgyakból
dus választék. Saját modern műhely:
készít, javít, átalakít.

Árverési hirdetmény

Wohanka és társa utóda r.-t. bizományi raktára javára, az átvételben késedelmes vevő terhére és veszélyére elárverestottnak a következő ingóságok:

1 pár 36" malomkő,

1 drb. Wohanka-féle gazdasági malom.

Az árverés dr. Buna János közjegyző irodájában Parcul Traian No. 1. (Széchenyi-tér 1. sz. alatt) tartatik meg 1923. évi október hó 17. napjának délután 4 órájkor.

Árverési feltételek: Kikiáltási ár 42.000 lei, új ajánlat hiányában azonban az árak alacsonyabb áron is eladottnak. Árverési szándékozók árverés előtt a kikiáltási ár 10 százalékát tartoznak bánatpénzül lefizetni. A vevő tartozik a megajánlott és vételárát és vételi illetéket nyomban kifizetni és az árut nyomban elszállítani. Az árverésre kerülő árúk a Wohanka-cégnél, Piata Mihail Vilcazul (Nagy-piac tér 14. sz. alatt) tekinthetők meg.

Dr. Csongrádi Attila

ügyvéd, Strada Vlahuta (volt Szent János-utca) 24.

Az „Emanuel Gojdu“
állami lyceum tanára

(román és magyar tagozaton) bukaresti diplomával és párisi szakképzettséggel vállal megáztatást leendő tanítói részére francia és román nyelvből.
Butorozott szobát is keresek.

Maorodiu Rimanóczy
szálló. 731

„CARMEN“

Megnyit! Megnyit!

Hölgyfodrász és Maniőr Szalon, Piata Unirii (volt Szent László-tér) 5-ik szám alatt.

Hajmunkák, Parókák. Illatszerek

Kárpitos

munkákat elsőrendű
kivitelben készít:

SIDALI MANÓ

Str. Postei (Uri-u.) 2.
Bulev. (Rákóczi-ut) 6.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Kiprészelt
szőlőtörkölyt

legmagasabb napi árban beváltunk. Calea Victoriei (Kolosvári utca) 74. sz. alatt.

UTLEVELEK

VIZUMOZTATÁSAT

leggyorsabban és legolcsóbban elintézi az ENYVESHÁT fényképészeti műterem és futár iroda SAS-palota.

Ugyanott fényképek legolcsóbban készülnek.

Rozitska József volt városi vízvezetési
főszervezővívvezetők szerelési és bádógos műhelye
Calovarilul (Kálvária-u.) 29.Mindenféle szivó és nyomószivattyúk szakszertű
javítása. Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Legszebb, fényes, selyemfalakat készlt jutányosan.

MEGYERI szobafestő
Strada Vlahuta Nr. 11.
(Szent János u.) 11. szám.

A takarékos házasszony

SIDOL fémtisztító

AZUROL kékítő

SIRAX suroló és kéz-
mosóport használ

Minden üzletben kapható!

Eladó

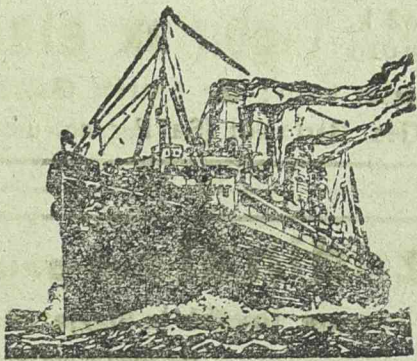
Rippa községben (Tenke mellett)
országut mentén, 50 év óta fenn-
álló jömenetelű üzlet házzal együtt,
fűszer-, ital- és trafikengedéllyel.

Értekezni RIPPAN Weiss Imrénél,
a Palace pénztárnál Rosenfeldnél,
Oradea-Mare (Nagyváradon).

Norddeutscher-Lloyd

F. MISSLER

BRÉMA-AMERIKA.

Az utazást teljesen újjáépített hajóinkkal tesszük lehetővé, melyeken a harmadosztály is elegánsan berendezett kabinokból áll 2 és 4 személy számára. Elsőrangú német konyha. :-: A hajókon magyarul és németül beszélnek. :-: Díjtalan tájékoztatás:

NORDDEUTSCHER LLOYD

Nagyromániai vezérképvislete

BUCURESTI, Calea Grivitei 130. Bejárat Polizu-utca sarkán (Bratu szálloda alatt) és ennek fiókjai:

ORADEA-MARE, Bulevardul Regele Ferdinand No. 7.
Telefon: 8-25, 9-88. (A hivatalos menetjegyiroda) SÜRGŐNYEIM: Menetjegyiroda.

Ugyanott vasúti jegyek kiadása egy bel-, mint külföldre

TIMISOARA,

„Korona Szálloda“ vasúttal szemben.

CERNAUTI,

Kochanowski-Gasse 3. (Botinincanu házba)

Minden felvilágosítás díjtalan.

Egy szó ára 2 lei, vastagabb betűvel 4 lei. A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei.

fixatek.